

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobkyně: K. Z.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 12. 2. 2024 proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 1. 2024, č. j. X. o
invalidní důchod

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 25. 8. 2023 byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve znění pozdějších. Žalovaná při rozhodnutí vycházela z posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-město ze dne 17. 8. 2023, z něhož vyplynulo, že žalobkyně není invalidní. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky s odůvodněním, že její zdravotní stav odpovídá invaliditě prvního stupně a požádala proto o přezkoumání svého zdravotního stavu. Žalovaná následně napadené rozhodnutí přezkoumala v plném rozsahu včetně uplatněných námitek a opětovně posoudila invaliditu žalobkyně. Novým posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem IPZS ze dne 8. 1. 2024 bylo zjištěno, že žalobkyně není invalidní. Nejzávažnějším zdravotním postižením, které je rozhodující

příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je psychické postižení. Posudkově se jedná o lehké postižení z okruhu onemocnění neurotických, vyvolaných stresem, psychosomatické poruchy, posttraumatická stresová porucha, postižení vyhodnotil podle kapitoly V, položky 5b, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, kde je míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 15–20 %. Se zohledněním tíže onemocnění a náročnosti profese žalobkyně lékař určil horní hranici daného rozpětí míry poklesu pracovní schopnosti, tj. 20 %, což je nejvíce přípustné ohodnocení pro stanovenou položku.

2. Na základě přezkumu dospěl lékař IPZS k závěru, že posudkový závěr OSSZ Plzeň-město ze dne 17. 8. 2023 lze potvrdit, neboť nejde o invaliditu prvního stupně, nebyly shledány medicínské důvody ke změně posudkového závěru o tom, že zdravotní stav žalobkyně neodpovídal prvnímu stupni invalidity. Posuzující lékař konstatoval, že je nezbytné adekvátní úsilí o léčbu, přičemž dokud nebude prokázáno, že je zdravotní stav posudkově závažný i přes pravidelnou intenzivní léčbu, alespoň roční, tak lze stěží stav hodnotit invaliditou.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 12. 2. 2024 doručenou zdejšímu soudu dne 16. 2. 2024 se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované. V žalobě popsala průběh své psychiatrické léčby s tím, že o zhoršení jejího klinického stavu svědčí fakt, že v květnu 2023 nastoupila do pracovní neschopnosti, jež dosud trvá. Důkazem zhoršení její praceschopnosti je i to, že z její domácnosti musela na podzim 2022 odejít další (již třetí) dospívající dcera, a to ke svému bratrovi.
4. V doplnění žaloby ze dne 12. 3. 2024 se žalobkyně opětovně vyjádřila k průběhu své léčby ve snaze doložit, že se intenzivně snaží řešit svůj zdravotní stav, uvedla, že z rozhodnutí a posudků žalované je patrné, že byly vybrány jen ty informace, jež ji poškozují a svědčí pro to, aby jí nebyl invalidní důchod přiznán. Některé lékařské zprávy žalovaná v potaz bere, zatímco jiné znehodnocuje, názory lékařů bere jako neoborné. Navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná dne 27. 3. 2024 ve svém vyjádření k žalobě navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení s tím, že za daného stavu trvá na svém rozhodnutí.

IV.

Posouzení věci soudem

6. V dané věci bylo nařízeno jednání v souladu s ustanovením § 49 s. ř. s., jehož se oba účastníci zúčastnili.

7. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

V.

Rozhodnutí soudu

8. Žaloba není důvodná.
9. K námitce žalobkyně, že závěry posudkových lékařů jsou nesprávné a tendenční, soud uvádí, že tito lékaři zhodnotili veškeré lékařské zprávy, přičemž tyto shledali dostačujícími pro učinění posudkového závěru.
10. K námitkám týkajícím se samotného posouzení stupně invalidity není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.
11. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
12. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítali to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
13. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 30. 7. 2024 za účasti odborné lékařky z oboru psychiatrie, jemuž žalobkyně nebyla přítomna. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že dle doložené zdravotní dokumentace bylo zjištěno, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je posttraumatická stressová porucha jako následek problematického dětství s anxiitou a intermitentní depresivní symptomatologií u neuroticky strukturované osobnosti s histrionskými rysy. Ze souhrnné psychiatrické dokumentace aktuální k datu rozhodnutí vyplývá recidivující dominantně anxiousní a panická problematika s intermitentní subdepresivní a depresivní

symptomatologií a sociální inhibicí střídající se s občasnými epizodami uspokojivější stabilizace dosažené např. realizovanou psychoterapií v denním stacionáři. Doloženým psychologickým vyšetřením z října 2023 není depresivní problematika potvrzena, dle provedených testových metod žalobkyně disponuje dostatečným množstvím energie, v popředí je spíše osobnostní problematika a životními okolnostmi zapříčiněná anxieta. V diagnóze dále syndrom dráždivého tračníku, obezita se středně těžkým syndromem spánkové apnoe s indikovanou přetlakovou léčbou, kterou nezvládla pro vyšší noční talky. V souladu s doloženou dokumentací a na základě zhodnocení zdravotního stavu psychiatrem v komisi bylo dané postižení zhodnoceno funkčně jako lehké v kategorii neurotických a stressových poruch s narušením sociálních kontaktů a vazeb v kapitole V, položce 5 b), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., v horní hranici vymezeného procentního rozpětí (110–20), tedy ve výši 20 %. Další uvedená zdravotní postižení zhodnocuje desetiprocentním navýšením, tudíž celková míra poklesu pracovní schopnosti činí 30 %. Invalidita neuznána, i když je procentuální ohodnocení ztráty pracovní schopnosti posudkovou komisí MPSV vyšší nežli hodnocení IPZS i námitkového řízení. Výsledný pokles pracovní schopnosti ve výši 30 % neodpovídá invaliditě. Nelze hodnotit de stejné kapitoly, oddílu, položky, písmene c) nebo d), neboť se nejedná o středně těžké ani těžké postižení provázené značně až těžce sníženou úrovní sociálního fungování s těžkým narušením společenských a pracovních funkcí, případně s neschopností kontaktu mimo přirozené sociální prostředí vedoucí k poskytování ústavní péče. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobkyně schopna výkonu nadměrně psychicky náročné práce, práce ve vypjatých stressových situacích, s termínovanými úkoly a nočními směnami, schopna odpovídajícího pracovního zařazení respektujícího uvedená omezení. Posudková komise konstatovala, že při vyhodnocení míry poklesu pracovní schopnosti v korelaci s invaliditou je rozhodné pro posouzení míry poklesu pracovní schopnosti cca roční období naplněné absolvováním stanovených léčebných postupů, tj. pravidelné užívání předepsané psychofarmakologické medikace, opakované realizování psychoterapeutických sezení, případně lázeňská léčba z psychiatrické indikace. Z psychiatrických zpráv datovaných rokem 2022 však vyplývá non compliance k zavedené léčbě, kdy cca od září 2023 snad probíhá pravidelná medikace předepsaných preparátů, do té doby byly léky žalobkyní opakovaně vysazovány, příp. nebyly vůbec užívány, střídány byly dle její vlastní úvahy. K uznání invalidity proto nelze přistoupit při nevyčerpání či nedostatečném absolvování všech léčebných postupů. Komise doporučila pravidelné, systematické užívání předepsané psychofarmakologické medikace, zvláště antidepresivní kategorie bez střídání preparátů, jejich vysazování či redukování dávek, současně s opakováním psychoterapie. Při negativním efektu absolvované komplexní terapie s plnou compliance ze strany žalobkyně pak lze s časovým odstupem přistoupit k event. přeposouzení zdravotního stavu směrem k případnému uznání invalidity.

14. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním

schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

15. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
16. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 17. 1. 2024 č. j. X., jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí ČSSZ č. j. X. ze dne 25. 8. 2023 a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 30. 7. 2024 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalovaného nebyla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. V té souvislosti soud plně odkazuje na odůvodnění uvedeného posudku s tím, že je nezbytná alespoň cca roční souvislá léčba, tj. vyčerpání a absolvování všech léčebných postupů, tedy pravidelné, a systematické užívání předepsané psychofarmakologické medikace bez střídání preparátů, jejich vysazování či redukování dávek současně s opakováním psychoterapie. Nedojde-li ani poté k pozitivnímu efektu léčby, teprve pak lze přistoupit k eventuálnímu opětovnému posouzení zdravotního stavu, a tedy i poklesu pracovní schopnosti žalobkyně a eventuálnímu přiznání invalidního důchodu. Pokud žalobkyně při ústním jednání argumentovala názory odborných lékařů na to, že by jí měla být invalidita přiznána, pak je nezbytné konstatovat, že ke zhodnocení poklesu pracovní schopnosti jsou odborně způsobilí pouze posudkoví lékaři. Ani argumentace způsobu posouzení invalidity jiných osob není relevantním argumentem ve vztahu k posouzení invalidity žalobkyně.
17. Soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že správní orgány shromáždily relevantní podklady pro rozhodnutí, vypořádaly se se všemi rozhodnými skutečnostmi, jednoznačně a konkrétně zdůvodnily své závěry, přičemž vysvětlily, z jakých konkrétních důvodů žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu zamítly. Soud proto poté, co si vyžádal posudek PK MPSV, jenž byl nezbytný pro posouzení jejího nároku, považuje napadené rozhodnutí i prvostupňové rozhodnutí za správné, v postupu správních orgánů nebyla shledána žádná pochybení a soud se s ohledem na shora uvedená zákonná ustanovení a výsledky provedeního dokazování ztotožňuje s posouzením věci tak, jak jej učinila žalovaná. Soud s ohledem na shora uvedené poté, co věc projednal, žalobu v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť nebyla důvodná.
18. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci

úspěch neměl. Úspěšné žalované však nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, a z tohoto důvodu soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 11. 11. 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně